

betrokken, deskundig, nabij

Zorgwaard

Welkom bij de Workshop:
***“Voorkomen van
ouderenmishandeling”***

Drie aandachtfunctionarissen Veilige Zorg gericht op
ouderenmishandeling en pesten:

Petra de Waard

Bianca van der Bom

Paula Vendeloo

** Training AF Huiselijk Geweld & Ouderenmishandeling/LVAK*

.....biedt, vanuit haar protestants-christelijke identiteit, een integraal concept van wonen, welzijn, zorg en dienstverlening aan alle burgers in de Hoeksche Waard, om daarmee waarde toe te voegen aan de kwaliteit van leven (welzijn, zingeving, geluk)....

- Voorkomen is nu (nog) niet mogelijk
- De huidige acties zijn vooral gericht* op:
 - Signaleren
 - Bespreken met collega
 - Bespreken met cliënt
 - Mate van ernst wegen
 - Hulp bieden vanuit eigen organisatie / Hulp inschakelen in overleg en met veilig thuis

** Meldcode : stappenplan bij vermoedens van huiselijk geweld*

Signalen

- Herkennen (vermoeden) van ouderen mishandeling begint altijd met een niet pluis gevoel/onderbuikgevoel/ signalen.
- Tevens stap 1 van de meldcode.

Vormen van ouderenmishandeling

Ouderenmishandeling is niet alleen **fysiek** (slaan, schoppen) of **psychisch** (bijvoorbeeld uitschelden, vernederen of isoleren). Onder ouderenmishandeling valt ook:

Financiële uitbuiting

Diefstal, veranderen van het testament en ongewenste bemoeienis met geldzaken.

Verwaarlozing

Geen lichamelijke of psychische zorg of voeding geven.

Seksueel misbruik

Hier gaat het om ongewenste seksuele handelingen met of in het bijzijn van de oudere.

Schending van rechten:

De verzorgde niet betrekken bij besluiten over haar/zijn leven of 'over het hoofd van de verzorgde heen' spreken, tast het zelfbeschikkingsrecht van het individu aan. Voorbeelden zijn het achterhouden van persoonlijke post, bezoekers wegsturen of de verzorgde verhinderen het huis te verlaten.

Ontspoorde mantelzorg

De **mantelzorger** overschrijdt de grens van goede zorg, door overbelasting, onmacht, onkunde of onwetendheid. Goede zorg slaat sluipenderwijs om in verwaarlozing, verkeerde behandeling of compassiemoetheid.

Signalen van ouderenmishandeling

Signalen die op ouderenmishandeling kunnen wijzen, zijn bijvoorbeeld:

- zichtbaar letsel;
- kapotte kleding;
- overdreven schrikreactie bij een onverwachte aanraking;
- onsamenhangende verklaringen over verwondingen;
- depressies of onverklaarbare angst;
- schichtig of teruggetrokken gedrag;
- onverklaarbare uitgaven;
- onbetaalde rekeningen en aanmaningen;
- lege koelkast.

Wat voor de één een duidelijk signaal is, is voor de ander het tegenovergestelde.

Heeft te maken met eigen normen, waarden, referentiekader.

Daarom belangrijk de signalen in kaart te brengen en deze te overleggen met collega's. Dit is tevens stap 2 van de meldcode.

Oefening: Voorbeelden signalen, onderverdelen in licht/ matig of ernstig/ zeer ernstig

Voorbeeld 1:

Een vrouw zorgt voor haar echtgenoot die recent een CVA heeft doorstaan. Haar man weegt 100 kilo. Zij helpt hem naar het toilet te gaan, maar kreeg hem gisteren niet van het toilet af. Ze is gaan slapen. Hij heeft de hele nacht op het toilet gezeten. 's Morgens lukte het haar om hem van het toilet af te krijgen.

Voorbeeld 2:

De man spreekt zijn vrouw aan in bijzijn van anderen met dikke koe.

Voorbeeld 3:

Artsen geven aan het onverantwoord te vinden dat een patiënt, die op een revalidatieafdeling verblijft, terug naar huis gaat. Dochter staat er echter op dat haar moeder mee naar huis te nemen.

Patiënt geeft aan dit niet erg te vinden. Dochter zorgt immers zo goed voor haar, heeft zelfs een PGB voor haar aangevraagd.

Voorbeeld 4:

Een buurvrouw “leent” steeds geld van een bejaarde man waar zij voor zorgt, omdat zij zoveel voor hem doet.

Casus

- Mevrouw, 83 jaar, woont samen met haar partner, 86 jaar. Mevrouw heeft eind 2019 een CVA gehad. Zij heeft een lange tijd gerevalideerd. In het voorjaar 2020 kwam zij naar huis. Mw haar evenwicht is verstoord, valincidenten komen regelmatig voor. Daarna is haar spraak onduidelijk. Dat klaart altijd op. Na een dag of twee is mw weer de oude.
- Bij haar persoonlijke hygiëne heeft zij hulp nodig; praktische hulp maar ook in de aansturing. Maar als wij bij mw. komen, dan geeft haar man bijna altijd aan dat mw. "al klaar is", en dat het allemaal prima ging met zijn hulp erbij. Mentaal is mw wat afwezig, het kan haar allemaal niet zoveel schelen.

Meneer is een dominante, ook wel joviale man. Hij neemt alle beslissingen over zijn vrouw en doet dat ook graag over de zorgmedewerkers. Daarbij is sprake van verbale agressie. Met kwaliteitseisen of normenkaders heeft hij niets te maken, zegt hij.

Er is dus weleens een conflict met meneer en de zorgmedewerker. De relatie met zijn vrouw is gespannen. Uitpraten is heel moeilijk (..nog niet gelukt..). Meneer schiet meteen in vergelijkingen van oorlogsituaties waarbij mensen worden vervolgd.

Meneer is mantelzorger en legt mw. "in de watten". Aldus zijn eigen woorden. Hij doet al het huishouden, er staan altijd bloemen op tafel, soms ook een lege fles wijn. Meneer doet het huishouden, alle boodschappen, en kookt dagelijks. Mw hoeft niets te doen, sterker nog ..ze mag niets doen. Ook niet haar eigen beslissingen nemen. Meneer geeft met verbale kracht aan dat het duidelijk is dat je na het doormaken van een CVA zowel mentaal als fysiek niets meer waard ben. Hij verwijst daarbij naar informatie die hij heeft gelezen. Hij laat mw. regelmatig weten (ook in bijzijn van de zorgmedewerker) dat mevrouw zijn leven ruw heeft verstoord en dat het niet meevalt voor hem, als man, met haar te leven. Mw. zegt zijn gedrag te accepteren omdat zij geen andere mogelijkheden heeft.

- Mw. heeft één dochter, Mn. één zoon. Zij willen zich er niet mee bemoeien.

Bespreken casus

.....verduidelijking nodig.....?

- *Stap 1 meldcode: Signalen in kaart brengen*
- *Stap 3 gesprek met mevrouw /meneer ?*
- *Uitkomsten ?*

Belangrijke links

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ouderenmishandeling/vraag-en-antwoord/wat-kan-ik-doen-bij-ouderenmishandeling>

<https://www.ikvermoedhuiselijkgeweld.nl/>

App Wie helpt van TanteLouise

<https://www.ikvermoedhuiselijkgeweld.nl/actueel/nieuws/2020/05/14/wie-helpt-serious-game-over-ouderenmishandeling-van-tantelouise#:~:text=Op%2020%20februari%20lanceerde%20ouderenzorgorganisatie,game%20gratis%20downloaden%20en%20spelen.>